

ΠΑΝΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Κείμενα και τραγούδια Για την επέτειο

Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ 2012-2013

Μάζαρης Μάριος

Μάζαρης Μάριος - 2012

ΣΚΗΝΗ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 1 : Μια φορά κι έναν καιρό σε μια όμορφη χώρα ζούσε ήσυχα ένας λαός. Κάθε πρωί οι ελεύθεροι κάτοικοι αυτής της χώρας ξυπνούσαν και χαμογελαστοί πήγαιναν στη δουλειά τους. Η ζωή τους κυλούσε ειρηνικά, γεμάτη όνειρα για ένα καλύτερο αύριο για αυτούς και τα παιδιά τους.

Ένα ανοιξιάτικο πρωινό οι ελεύθεροι άνθρωποι αυτής της χώρας ξύπνησαν από κάτι περίεργους θορύβους. Κοίταξαν έξω απ' τα παράθυρά τους κι είδαν τανκς.

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 2 : Άνοιξαν τα ραδιόφωνα κι άκουσαν στρατιωτικά εμβλήματα. Μια φωνή ακούστηκε στο ράδιο. (ηχητικό ντοκουμέντο) Μια φωνή που έλεγε πως τη χώρα τους κυβερνούσαν πια οι στρατιωτικοί. Όχι ο πρωθυπουργός που αυτοί είχαν εκλέξει. Κι οι ελεύθεροι άνθρωποι αυτής της χώρας έπαψαν να είναι ελεύθεροι.

Ήταν 21 Απρίλη του 1967. Κι αυτό που θα δείτε, δεν είναι παραμύθι.

.....

Εσωτερικό ενός σπιτιού. Ένα παιδί κοιμάται και ξαφνικά πετάγεται από τον ύπνο του. Σηκώνεται και πηγαίνει στο σαλόνι. Η οικογένειά του βλέπει τηλεόραση. Διάφορες εικόνες εναλλάσσονται μαζί με εικόνες του Πολυτεχνείου. Πηγαίνει μπροστά από τα πρόσωπά τους αλλά αυτοί δεν του δίνουν σημασία. Συνεχίζουν να παρατηρούν την οθόνη, ενώ εκείνο τους βάζει τις φωνές.

Παιδί : Τι μέρα είναι;

Πατέρας : Φύγε από τη μέση, δε βλέπεις ότι παρακολουθούμε τηλεόραση; Κάνε τα μαθήματά σου.

Παιδί : Πρέπει να μου πείτε τι μέρα είναι!

Μητέρα : Σώπα κι άσε μας επιτέλους να χαλαρώσουμε λίγο. Δε βλέπεις ότι μας κουράζεις; Πήγαινε στο δωμάτιό σου να παίξεις.

Παιδί : Πείτε μου, σας παρακαλώ!

Πατέρας : Ε, δεν υποφέρεσαι. 18 Νοέμβρη είναι, ηρέμησες τώρα;

Μητέρα : Γιατί είσαι έτσι, τι έπαθες στα καλά καθούμενα;

Παιδί : Είδα έναν εφιάλτη.

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 3: Μην τους κοιτάτε αυτούς. Αυτοί δεν ξέρουν τι σημαίνει δικτατορία. Ζουν στα χρόνια που λίγοι πια άκουσαν γι' αυτήν ή τη θυμούνται. Ούτε εσείς ξέρετε. Ή μήπως όχι;

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 4 : Από εκείνο το πρωινό του 1967 κύλησαν σχεδόν 7 χρόνια. Μαύρα χρόνια. Η χούντα των στρατιωτικών αποφάσιζε για οτιδήποτε δίχως να ρωτά το λαό. Όσοι από τους κατοίκους της χώρας συνέχιζαν να σκέφτονται ελεύθερα, να μιλούν ελεύθερα, φυλακίζονταν, βασανίζονταν, εξευτελιζονταν. Σας θυμίζει κάτι;

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 5 : Στη χώρα αυτή που κάποτε γεννήθηκε η δημοκρατία δεν υπήρχε πια χώρος γι' αυτούς. Εμείς σήμερα τι να ξέρουμε από όλα αυτά; Οι άνθρωποι ζούσαν με σκυφτό το κεφάλι. Αυτό δεν αντεχόταν. Σιγά σιγά η αγανάκτηση πλημμύρισε τις καρδιές τους. Εμείς δεν υπήρξαμε ποτέ αγανακτισμένοι, έτσι δεν είναι;

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 3 : Είχε φτάσει πια Νοέμβρης του 1973. Στα πανεπιστήμια της χώρας τα παιδιά, οι φοιτητές συζητούσαν κι αποφάσιζαν να αντιδράσουν. Στο Πολυτεχνείο οι φοιτητές οργανώνονταν. Μοίραζαν προκηρύξεις, ενημέρωναν, ξεσήκωναν τον λαό. Οι φωνές τους, που μέχρι εκείνη τη στιγμή ψιθύριζαν από φόβο, απλώνονταν δυνατά, άφοβα σ' όλη την Αθήνα.

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 4 : Μανάδες, εργάτες, μαθητές, άνθρωποι από κάθε γωνιά της Αθήνας έρχονταν να αγωνιστούν μαζί τους. Σπουδαστές μαζευτήκαν εκατοντάδες στην αρχή και μετά χιλιάδες και πλημμύρισαν οι δρόμοι με πλακάτ, με ζητωκραυγές, με σημαίες...Όλο το βράδυ οι ετοιμασίες συνεχίζονταν. Ήταν 15 Νοέμβρη του 1973 όταν ο αγώνας άρχισε.

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 5 : Και είναι 16 Νοεμβρίου του 2012 όταν ο αγώνας μοιάζει να μην έγινε ποτέ. Ποιος θυμάται άραγε ή ποιος θέλει να μάθει; Ένα παραμύθι σαν κι αυτό δεν έχει "τέλος καλό , όλα καλά" αλλά πολλούς , πολλούς ακόμα δράκους να σκοτώσουμε .

ΣΚΗΝΗ 1^η " Ο χαμένος θησαυρός"

(5 παιδιά τριγουρίζουν στη σκηνή κρατώντας έναν χάρτη στα χέρια τους)

Παιδί 1 : Είσαι σίγουρος ότι είμαστε κοντά ;

Παιδί 2 : Απόλυτα. Ο χάρτης το λέει ξεκάθαρα. Κάπου εδώ είναι κρυμμένος ο θησαυρός.

Παιδί 3 : Όλο έτσι μας λες και τριγουρίζουμε εδώ και ώρες γύρω από τα ίδια σημεία. Εγώ πιστεύω μας κορόιδεψαν μ' αυτόν τον χάρτη.

Παιδί 4 : Συμφωνώ, που ακούστηκε θησαυρός στην εποχή μας. Τι έχει μείνει που δεν το έχει βρει κάποιος άλλος ;

Παιδί 5 : Σταματήστε και ελάτε να σκάψουμε εδώ. Είμαι βέβαιος πως εδώ είναι το σωστό σημείο.

(σκάβουν μέχρι να ανακαλύψουν ένα μεγάλο κουτί)

Παιδί 1 : Νομίζω ότι τον βρήκαμε! Χαχα ! Θα γίνουμε πλούσιοι!

Παιδί 2 : Ανυπομονώ να δω τι έχει μέσα!

Παιδί 3 : Κάντε στην άκρη να τον ανοίξω.

(ανοίγουν το πακέτο και κοιτάζουν απορημένοι)

Παιδί 4 : Τι είναι αυτά;

Παιδί 5 : Δεν καταλαβαίνω. Μάλλον κάποιος παίζει μαζί μας.

(βγάζουν διάφορα αντικείμενα από το πακέτο. Ανάμεσά τους η ελληνική σημαία, διάφορα έγγραφα και φωτογραφίες, κασέτες και cd)

Παιδί 1 : Καθίστε λίγο, μη φεύγετε ακόμα. Να δούμε τι είναι όλα αυτά τα χαρτιά, ίσως καταλάβουμε τι συμβαίνει.

Παιδί 2 : Δώσε μου να διαβάσω.

"Δεν θα ξεχάσετε ποτέ τη φωνή μου .

Εδώ Πολυτεχνείο!

Εδώ Πολυτεχνείο!

Σας μιλάει ο σταθμός

των ελεύθερων αγωνιζόμενων φοιτητών

των ελεύθερων αγωνιζόμενων Ελλήνων!

(ακούγεται η φωνή του εκφωνητή να λέει το αντίστοιχο απόσπασμα)

Παιδί 3 : Το ακούσατε αυτό; Δώσε μου να συνεχίσω.

Εδώ Πολυτεχνείο!

Εδώ Πολυτεχνείο!

*Αυτή η φωνή που τρέμει στον αέρα,
δε σου ' στείλε ένα μήνυμα μητέρα.
Αυτή η φωνή δεν ήτανε του γιού σου ,
ήταν φωνές χιλιάδες του λαού σου.*

(τα αποσπάσματα συνεχίζουν να παίζουν όσο τα παιδιά διαβάζουν)

Παιδί 4 :

*Σας μιλάει ο σταθμός
των ελεύθερων αγωνιζόμενων φοιτητών
των ελεύθερων αγωνιζόμενων Ελλήνων
σε χίλιες δυο αντένες η λαχτάρα,
σε στόματα μανάδων η κατάρα.*

Παιδί 5 :

Εδώ Πολυτεχνείο!

Εδώ Πολυτεχνείο!

*Γραμμένα μένουν τα ονόματα στο αρχείο,
δεν αναφέρονται οι νεκροί που είναι στο ψυγείο.*

(τώρα μιλούν όλα τα παιδιά μαζί)

Παιδί 1 : Αυτή η φωνή που τρέμει στον αέρα, δε σου ' στείλε ένα μήνυμα...

Παιδί 2 : Χίλιες πενήντα αντένες η λαχτάρα ...

Παιδί 3 : Δοκίμαζαν τις λέξεις με αγωνία κι αλλάζανε ρυθμό...

Παιδί 4 : Παντού Πολυτεχνείο, παντού Πολυτεχνείο , σας μιλάει ...

Παιδί 5 : Γραμμένα μένουν τα ονόματα στο αρχείο, δεν αναφέρονται οι νεκροί...

(όλα μαζί) : Λένε πως είναι τέσσερις κι είναι εκατό οι μανάδες, πρώτα σκοτώθηκε η φωνή και σώπασαν χιλιάδες.

Παιδί 1 : Καταλάβατε τι έγινε τελικά; Ξεθάψαμε την ιστορία μας.

Τραγούδι χορωδίας :

Ο ΔΡΟΜΟΣ (Στίχοι: Κωστούλα Μητροπούλου - Μουσική: Μάνος Λοΐζος)

- ΦΙΛΟΙ ΚΙ ΑΔΕΡΦΙΑ (Στίχοι : Ιάκωβος Καμπανέλλης - Μουσική : Σταύρος Ξαρχάκος)

Ο δρόμος είχε τη δική του ιστορία
κάποιος την έγραψε στον τοίχο με μπογιά
ήταν μια λέξη μοναχά ελευθερία
κι ύστερα είπαν πως την έγραψαν παιδιά

Κι ύστερα πέρασε ο καιρός κι η ιστορία
πέρασε εύκολα απ' τη μνήμη στην καρδιά.
Ο δρόμος είχε τη δική του ιστορία
είπανε όμως πως την έγραψαν παιδιά.

Φίλοι κι αδέρφια, μανάδες, γέροι και παιδιά
στα παραθύρια βγείτε και θωρείτε
ποιοι περπατούν στα σκοτεινά και σεργιανούνε στα στενά
φίλοι κι αδέρφια, μανάδες, γέροι και παιδιά.

Ήταν στρατιώτες, καπεταναίοι και λαϊκοί,
όρκο σταυρώσαν πάνω στο σπαθί τους
η λευτεριά να μην χαθεί, όρκο σταυρώσαν στο σπαθί
καπεταναίοι, στρατιώτες, λαϊκοί.

*"Είχα βραχνιάσει να μιλάω με τις ώρες μα πιο πολύ ήταν το πάθος που ράγιζε
το πυρωμένο μέταλλο της φωνής μου
γεμίζοντας τους αιθέρες μ' ανατριχίλες και δάκρυα.
Γιατί χρόνια και χρόνια σ' αυτό τον τόπο είναι στη μοίρα του ν' ακούει αυτό το τραύλισμα
που δεν προφταίνει να γίνει φωνή
που δεν προφταίνει να γίνει φθόγγος
και μουσική αναστάσιμη.
Γιατί πάντα κάποιος υπογράφει τη σιωπή μου."
(powerpoint ή ηχογράφημα)*

ΣΚΗΝΗ 2^η

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 1: Η χούντα δεν έκατσε με σταυρωμένα τα χεριά. Είχε παντού τους ανθρώπους της. Πράκτορες ανάμεσα στους ξεσηκωμένους πολίτες, αστυνομικούς στις γύρω περιοχές. Δεν ήταν δυνατό αυτά τα παλιόπαιδα να δημιουργούν προβλήματα. Έπρεπε να τιμωρηθούν σκληρά.

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 2 : Πλησίαζε το βράδυ. Στους δρόμους οι αστυνομικοί εκτελούσαν διαταγές. Προσπαθούσαν να διαλύσουν τον κόσμο. Γίνονταν συμπλοκές. Οι δρόμοι της Αθήνας γέμισαν αίματα. Άνθρωποι πληγωμένοι, ματωμένοι, αγανακτισμένοι. Οι φοιτητές σκαρφαλωμένοι στα κάγκελα και στα παράθυρα του Πολυτεχνείου φώναζαν τα συνθήματά τους.

ΑΦΗΓΗΤΕΣ : ΨΩΜΙ - ΠΑΙΔΕΙΑ - ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ... ΚΑΤΩ Η ΧΟΥΝΤΑ ... ΕΞΩ ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ... ΛΑΕ ΠΕΙΝΑΣ, ΓΙΑΤΙ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΚΥΝΑΣ...

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 3 : Για δεξ. Αυτό που ξεκίνησε από κάποια «παλιόπαιδα», από κάποιους φοιτητές που ελεύθερα σκέφτηκαν και ελεύθερα μίλησαν, για δεξ που οδήγησε. Η κατάσταση γινόταν συνεχώς πιο δύσκολη. Η χούντα αποφασίζει να πάρει πιο σκληρά μέτρα. Έτσι στους δρόμους αυτής της χώρας, που κάποτε ήταν ήσυχη και ελεύθερη, βγήκαν ξανά τα τανκς.

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 4 : Ο κόσμος σάσισε. Είδε στα κάγκελα του Πολυτεχνείου τα παιδιά του, τους φοιτητές. Απέναντι από τους φοιτητές είδε τα παιδιά του, τους στρατιώτες. Οι στρατιώτες σημάδευαν τους φοιτητές. Ένα τανκ στάθηκε απέναντι από την πόρτα του πολυτεχνείου με αναμμένους τους προβολείς.

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 5 : «Είμαστε άοπλοι» φώναζαν οι φοιτητές, «είμαστε αδέρφια» «Μην πλησιάζετε, θα σας διαλύσω» φώναζε στο πλήθος ο επικεφαλής του τανκ. Ο εκφωνητής του σταθμού μετέδιδε: «...αυτή τη στιγμή πιστεύουμε πως κάθε στρατιώτης, κάθε αξιωματικός που αγαπάει την Ελλάδα δε θα χύσει αίμα αδελφικό... πιστεύουμε ότι οι φαντάροι μας θα αγκαλιαστούν με τους φοιτητές μας... να ψαλεί ο εθνικός ύμνος, όλοι να ψάλουν τον εθνικό ύμνο...» Η ώρα ήταν δύο μετά τα μεσάνυχτα.

" Η φωνή των στρατιωτών "

Παιδί 1 : Πότε έγιναν όλα αυτά; Γιατί ποτέ δε μάθαμε τίποτα; Κανονικά έπρεπε να τα λέει η τηλεόραση κάθε μέρα.

Παιδί 2 : Η τηλεόραση δείχνει μόνο ό,τι τη συμφέρει, τώρα το κατάλαβες; Εγώ που ρώτησα τους γονείς μου μού είπαν να μη σκαλίζω το παρελθόν. Ό,τι έγινε, έγινε.

Παιδί 3 : Κι εμένα το ίδιο μου είπαν, για να μην παίρνουν τα μυαλά μου αέρα μου είπαν και κάνω τα ίδια. Γιατί, χούντα έχουμε και σήμερα για να κάνω τα ίδια;

Παιδί 4 : Δεν ξέρω, εμένα όλα αυτά μου είναι πολύ γνώριμα, λες και τα έχω ζήσει.

Παιδί 5: Ίσως, στην προηγούμενη ζωή σου να ήσουν στρατιώτης , ένας από αυτούς ...

Παιδί 4 : Τι λες! Αποκλείεται, εγώ ποτέ δε θα πήγαινα αντιμέτωπος στους φοιτητές. Είχαν το δίκιο με το μέρος τους, πώς άντεξαν αυτοί οι στρατιώτες να υψώσουν το όπλο τους ενάντια σ' εκείνα τα παιδιά;

Παιδί 1 : Εδώ μέσα έχει και μια εφημερίδα. Για να δω καλύτερα... Είναι μια δημοσιευμένη συνέντευξη από στρατιώτες που έζησαν τα γεγονότα από κοντά.

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 1: Η ώρα είναι τρεις μετά τα μεσάνυχτα. Το τανκ που είναι μπροστά στην πύλη κινείται προς τους πολιορκημένους φοιτητές. Ένα κορίτσι στέκεται σε μια κολόνα στην πύλη και κρατά την ελληνική σημαία. Στα κάγκελα στέκονται στριμωγμένοι φοιτητές. Το τανκ κάνει μια μανούβρα.

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 2 : Ο επικεφαλής δίνει εντολή στον οδηγό του τανκ: «Έλα, ρε...» Το τανκ πέφτει πάνω στην πύλη. Τη ρίχνει. Μαζί ρίχνει και την κοπέλα με τη σημαία. Της συντρίβει τα πόδια. Συντρίβει ό,τι βρίσκεται μπροστά του. Σταματά. Η κάννη του στρέφεται προς το κτίριο. «Τώρα μπαίνουν... τους βλέπω... Ζήτη η Ελλάδα...» Αυτά είναι τα τελευταία λόγια που ακούγονται από τον πομπό του Πολυτεχνείου.

Παιδί 2 : Για να δω... "Τι θυμάστε από εκείνες τις μέρες, ήσασταν εκεί, έτσι δεν είναι;"

Στρατιώτης 1 : "Δε θυμάμαι πολλά να σας πω. Ήμουν μπροστά, ήμουν φαντάρος τότε , ένας από αυτούς που ύψωσαν το όπλο τους ενάντια σ'εκείνα τα παιδιά. Και δεν έπαψα στιγμή μέχρι σήμερα να το μετανιώνω."

Στρατιώτης 2 : "Εγώ πάλι δεν το μετάνιωσα ποτέ. Θέλω να πω...διαταγές εκτελούσα, τι θα μπορούσα να κάνω αλλιώς; Είδαμε τον κόσμο πίσω απ' τα κάγκελα πιο ελεύθερο από εμάς με τα όπλα. Εμείς μπροστά απ' τα κάγκελα ήμασταν σκλάβοι που φοβούνται, κρατούσαμε όπλα αλλά ο δρόμος δεν μας ανήκε."

Στρατιώτης 3: "Είχαμε όπλα αλλά δεν είχαμε τίποτα. Είχαμε δικτατορία, ξέρετε τι σημαίνει αυτό; Θα μπορούσαν να συλλάβουν κι εμάς τους ίδιους, να μας φυλακίσουν, να μας σκοτώσουν. Μας φόβισαν . Δεν είχαμε πίστη, δεν είχαμε ελπίδα, δεν υπήρχε σωτηρία."

Στρατιώτης 4: "Τους είδα να μαζεύονται όλοι και να καταλαμβάνουν το Πολυτεχνείο και ντρεπόμενοι για λογαριασμό τους. Τους θεωρούσα προδότες που δεν αγαπούν την πατρίδα τους και δεν ξέρουν πώς να περάσουν την ώρα τους. "

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 3 : Μαζί με το τανκ ορμούν στο Πολυτεχνείο ομάδες αστυνομικών, πρακτόρων, στρατιωτών. Χτυπούν με κλομπ, με σίδερα, με ό,τι βρουν όποιον βρουν. Πυροβολούν δίχως διάκριση. Με κασμάδες γκρεμίζουν πόρτες και παράθυρα.

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 1 : Δεν πρέπει να ξεφύγει κανείς. Οι φοιτητές τραυματισμένοι προσπαθούν να το σκάσουν. Κάποιοι τα καταφέρνουν. Τους κρύβουν οι γείτονες στα σπίτια τους. Τους γλιτώνουν. Άλλοι είναι άτυχοι. Τους συλλαμβάνουν, τους μεταφέρουν στα κρατητήρια.

Παιδί 3:" Ακόμα και σήμερα έτσι τους βλέπετε;"

Στρατιώτης 1 : "Δεν ξέρω να σας απαντήσω. Αυτά μου έλεγαν και αυτά πίστευα. Δεν είχα διαβάσει ούτε μια εφημερίδα μέχρι εκείνο το βράδυ. Φοβόμουν ότι θα μου κάνουν πλύση εγκεφάλου, θα μου διαστρέβλωναν την αλήθεια.Κάποιοι με είπαν φασίστα . Ίσως να έγινα. Αλλά μέχρι τότε πίστευα αυτό που έκανα. Το μετά δεν είχε σημασία."

Στρατιώτης 2 : " Όταν ακούσαμε να φωνάζουν τα πρώτα συνθήματα, νιώσαμε ένα ρίγος , σαν κι αυτό που νιώθεις πριν γίνει κάτι κακό. Είδαμε τα παιδιά πίσω από τα κάγκελα να διψάνε για λίγη ελευθερία και λυπόμασταν που δεν είχαμε λίγη να τους δώσουμε. "

Στρατιώτης 3 : "Είδαμε πόσο γρήγορα οργανώθηκαν, έκαναν ό,τι μπορούσαν. Άλλοι συγκέντρωναν φαγητό, άλλοι νερό, φάρμακα, αφίσες , πανό...όλοι βοήθησαν όπως γίνεται μέσα σε ένα σπίτι. Και για κείνα τα παιδιά το σπίτι τους ήταν αυτός ο δρόμος. "

Παιδί 5 : "Και όμως τους κτυπήσατε. Δόθηκε η διαταγή να πλησιάσουν τα τανκς και την ακολουθήσατε."

Στρατιώτης 4: "Μάλιστα. Το λάθος το καταλάβαμε μετά πόσο σοβαρό ήταν. Βάψαμε τα χέρια μας με το αίμα όλων αυτών των παιδιών που τραυματίσαμε επειδή έκαναν αυτό που οι ίδιοι δειλιάσαμε να κάνουμε."

Στρατιώτης 1 : "Πλυθήκαμε καλά μετά, να φύγουν τα αίματα, να μην τρομάξει όταν μας δει ο κόσμος. Βγήκαμε μπροστά να πούμε την αλήθεια. Ήμασταν κίτρινοι, προσπαθήσαμε να συνέλθουμε."

Στρατιώτης 2: "Μα ρωτήσαμε πιο πριν τη γειτονιά. Ρωτήσαμε τη γειτονιά αν μπορεί ν' αντέξει την είδηση. Πλυθήκαμε, όμως καλά, ξυριστήκαμε και κυρίως δεν κλάψαμε."

Στρατιώτης 3 : " Βρήκαμε έναν τρόπο να το πούμε. Πλύναμε πρώτα τα αίματα, ξυριστήκαμε και βγάλαμε τη στολή από πάνω μας. Και προπαντός δεν κλάψαμε. Που ήταν κόκκινα τα μάτια μας είπαμε: «φταίνε τα δακρυγόνα» εξάλλου, όλωνών τα μάτια ήταν κόκκινα."

Στρατιώτης 4 : " Είδαμε κόσμο πολύ στα κάγκελα, στο δρόμο, στην αυλή, στα κάγκελα δεμένα χέρια, χέρια, πλακάτ, κεφάλια, όπλα...Και βέβαια είχε αίμα. "

Παιδί 6: "Ακούγεται ακόμη η τελευταία διαταγή διαλυμένη στις λεωφόρους. Μετά από τόσους σκόρπιους πυροβολισμούς πώς μπορέσατε λοιπόν να κοιμηθείτε; "

Στρατιώτες : "Δεν κοιμηθήκαμε ποτέ πια όπως πριν."

Παιδί 2 : Ε λοιπόν ,πολύ θα ήθελα να δω αυτή τη ρημαγμένη καγκελόπορτα. Είναι κειμήλιο ! Τότε ο κόσμος είχε λόγους να αγωνίζεται ! Είχε τη δικτατορία, το βραχνά στο λαιμό του. Τώρα τι έχουμε ;

Παιδί 6 : Και τώρα έχουμε λόγους ...αλλά ποιος ενδιαφέρεται να βγει στους δρόμους να αγωνιστεί. Και τόσοι που βγαίνουν τι καταφέρνουν ; Εκνευρίζουν όλους τους υπόλοιπους που θέλουν να πάνε στις δουλειές τους και κάνουν μια τρύπα στο νερό. Τι συζητάμε λοιπόν... η ιστορία επαναλαμβάνεται , αλλά εμείς δεν το παίρνουμε ποτέ χαμπάρι.

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 2 : Λένε πως συνέλαβαν 840 μα στην πραγματικότητα κλείνουν στα κρατητήρια 2.400 φοιτητές . Η φρίκη τελειώνει. Αστυνομικοί και στρατιώτες κοιτάζουν γύρω τους. Αίματα παντού. Και συντρίμια. Σίγουροι πως έκαναν το καθήκον τους ψάλλουν εμβατήρια.

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 3 : Τώρα πρέπει να καθαρίσουν τα αίματα. Το πρωί πρέπει να είναι όλα όπως πριν. Δεν πρέπει να μάθει κανείς τι έγινε. Όμως ο λαός ξέρει. Ο λαός πάντα ξέρει. Είναι 17 Νοέμβρη του 1973 και είναι η αρχή του τέλους της χούντας.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΧΟΡΩΔΙΑΣ

"Στρατιώτης" (Στίχοι: Μητροπούλου Κωστούλα Μουσική: Λοΐζος Μάνος)

Του 'παν θα βάλεις το χακί
θα μπεις στην πρώτη τη γραμμή
θα μπεις στην πρώτη τη γραμμή
και ήρωας θα γίνεις

Εκείνος δεν μιλάει πολύ
του 'ναι μεγάλη η στολή
του 'ναι μεγάλη η στολή
και βάσανο οι αρβύλες

Το εμβατήριο που του 'μαθαν να λέει
είναι μονότονο και του 'ρχεται να κλαίει
είναι μονότονο και του 'ρχεται να κλαίει
το εμβατήριο που του 'μαθαν να λέει

Δεν του 'γραφε ποτέ κανείς
τις νύχτες ξύπναγε νωρίς
τις νύχτες ξύπναγε νωρίς
και μίλαγε για λάθος

Μια μέρα έγινε στουπί
πέταξε πέρα τη στολή
πέταξε πέρα τη στολή
και έκλαψε μονάχος

Το εμβατήριο που του 'μαθαν να λέει
είναι μονότονο και ντρέπεται να κλαίει
είναι μονότονο και ντρέπεται να κλαίει
το εμβατήριο που του 'μαθαν να λέει

ΣΚΗΝΗ 3^η

" Ο Θρήνος των μητέρων "

(παράλληλα προβάλλονται εικόνες μετά την πτώση της πύλης)

Παιδί 1 : Ούτε που μπορώ να φανταστώ πώς ένιωσαν αυτές οι μανάδες.

Παιδί 2 : Εννοείς αυτές που δεν είδαν ποτέ ξανά ζωντανά τα παιδιά τους ; Εμένα η μάνα μου με στέλνει κάθε μέρα στο σχολείο και μου λέει να προσέχω. Θα τρελαινόταν αν πάθαινα κάτι.

Παιδί 3 : Κι αν δεν ήταν στο χέρι σου; Εννοώ αν έπρεπε να θυσιάσεις για το καλό της πατρίδας, δεν θα το έκανες;

Παιδί 4 : Εγώ θα το έκανα. Και θα ευχόμουν να μπορέσει να με καταλάβει.

Παιδί 5 : Παιδιά, τι είναι αυτά που λέτε; Ευτυχώς που εμείς δε ζήσαμε εκείνες τις εποχές και δε χρειάστηκε να χάσουμε ο ένας τον άλλον.

Παιδί 1 : Αν όμως έλθουν παρόμοιες εποχές; Τότε δε θα πρέπει να παλέψουμε όπως αυτά τα παιδιά; Τι, θα κάτσουμε να τα υποστούμε όλα;

Παιδί 2 : Αφήστε τις υποθετικές ερωτήσεις. Δεν κάνει να κάνουμε άσχημες σκέψεις. Η ζωή είναι τόσο διαφορετική τώρα.

Παιδί 3 : Είναι; Οι γονείς μου μου λένε ότι και τώρα φασισμό έχουμε και πως όπου να 'ναι ο κόσμος θα επαναστατήσει.

Παιδί 4 : Δείτε εδώ. Αυτό το πλήθος τραγουδάει. Αυτό το πλήθος κλαίει και τραγουδάει. Αυτό το πλήθος είναι όλη η Ελλάδα. Και τα δάκρυα των δρόμων είναι για τα παιδιά που έχασαν τη ζωή τους.

Μητέρα 1 : Είναι αλήθεια. Ήμουν εκεί ανάμεσα στο πλήθος. Γύρευα το γιο μου. Και ξαφνικά ακούστηκε ένας τεράστιος κρότος και το τανκ ισοπέδωσε την πόρτα του Πολυτεχνείου. Σβήσαν τα φώτα, μεσολάβησε νεκρική σιωπή. Ακούστηκε πάλι ο ραδιοφωνικός σταθμός.

(αποσπάσματα από το ραδιοφωνικό σταθμό)

Μητέρα 2 : Έριξαν την πόρτα... έπεσε πάνω στα παιδιά! Χάθηκαν και πόδια και χέρια και κορμιά...χάθηκαν...

Παιδί 5 : Άνοιξε λίγο παραπάνω τη φωνή. Δεν καταλαβαίνω τι λένε.

Μητέρα 3 : Μπερδεύονταν τα πόδια μου, έσκυβα μπροστά , παρ'ολίγο να σωριαστώ. Πέρασα την καγκελόπορτα, πατούσα αίματα και προκηρύξεις . Οι φαντάροι με γιούχαραν και χτυπούσαν τις αρβύλες τους στο χώμα, σαν να με έδιωχναν...Κι εγώ προχωρούσα σκυφτή, σκόνταφτα στα βήματά μου...

Μητέρα 2 : Με άρπαξαν από τα μαλλιά δυο ασφαλίτες. Πήγα να τους ξεφύγω, ένας φαντάρος με έπιασε από το μπράτσο, είδα τα δάκρυα στα μάτια του. Κάτι μου ψιθύρισε , αλλά δεν πρόλαβε. Οι μπάτσοι τον έκαναν πέρα , προσπάθησα να αντισταθώ και ζαλίστηκα. Τους άφησα να με σύρουν και με κλωτσούσαν στην κοιλιά. Εγώ έψαχνα μόνο το παιδί μου.

Μητέρα 1 : Κάπου αλλού θα παίζεται η ζωή μας σκέφτηκα και τότε τον είδα, τον γιο μου τον μονάκριβο, λαμπαδιασμένο απ' τις ζητωκραυγές να τρέχει προς τον θάνατο .
<<Αλέξανδρε, του φώναξα , Αλέξανδρε ...>> κι ύστερα πιο σπαραχτικά... Αλέξανδρε...
Καθώς έσκυπα να τον σηκώσω από την άσφαλτο δε βρήκα παρά στάχτη.

Μητέρα 3 : Οι ταραχές συνεχίζονταν για μέρες μέχρι που η στρατιωτική κυβέρνηση κατόρθωσε να καταπνίξει στο αίμα αυτήν την εξέγερση . Δεν ξέρω τίποτα πια, δεν μπορώ να νιώσω, να σκεφτώ... Κρατούσα την κόρη μου στα χέρια μου, νεκρή. Ένιωθα και η ίδια νεκρή, άδεια. Εύχομαι να είχαν ποδοπατήσει εμένα, όχι το παιδί μου...

Παιδί 1 : Κλείσ'το. Δεν μπορώ να βλέπω άλλο.

Παιδί 2 : Εγώ να το κλείσω, αυτά όμως έγιναν. Και πόσες ακόμα μανάδες έκλαψαν τα παιδιά τους ή δε σταμάτησαν να τα περιμένουν να επιστρέψουν.

Παιδί 3 : Γι' αυτό δεν πρέπει να πάσουμε ποτέ να αγωνιζόμαστε για την ειρήνη και το δίκιο. Αν θέλουμε να λεγόμαστε άνθρωποι.

Παιδί 4 : Θα βγούμε στους δρόμους ,θα φωνάξουμε, τα χείλη μας θα ματώσουν από τις φωνές, μα ούτε βήμα πίσω.

Παιδί 5 : Το πρόσωπό μας θα ματώσει από τις σφαίρες, μα δε θα κάνουμε ούτε βήμα πίσω.

Παιδί 1 : Δεν πρέπει ούτε στιγμή να υποχωρήσουμε, ούτε στιγμή να ξεχαστούμε.

Παιδί 2 : Είναι σκληρές οι μέρες που ζούμε. Δεν έχουμε καιρό, δεν έχουμε καιρό για τον εαυτό μας.

Παιδί 3 : Μια στιγμή αν ξεχαστείς, μια στιγμή αν κοιτάξεις το ηλιοβασίλεμα, εκατομμύρια ανθρώπινα όνειρα θα γίνουν στάχτη.

Παιδί 4 : Μπροστά σε τίποτα δε θα δειλιάσεις κι ούτε θα φοβηθείς.

Παιδί 5 : Είσαι υπεύθυνος για όλα τα όνειρα, όλα τα άστρα, αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος.

Παιδιά : Δε θα διστάσεις. Είναι σκληρές οι μέρες που ζούμε. Δεν έχεις καιρό. Δε θα διστάσεις. Είναι σκληρές οι μέρες που ζούμε. Δεν έχεις καιρό. Δεν έχεις καιρό για τον εαυτό σου. Δεν έχεις καιρό. Αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος.

(ΚΑΤΕΒΑΙΝΟΥΝ ΚΑΤΩ ΚΑΙ ΣΚΟΡΠΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ ΜΙΛΩΝΤΑΣ)

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΧΟΡΩΔΙΑΣ

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ

(Στίχοι: Γιάκωβος Καμπανέλλης Μουσική: Σταύρος Ξαρχάκος)

Πάμε κι εμείς στην αυλή του φθινοπώρου
πίσω απ' τα πετρωμένα στάχια του καλοκαιριού
πάμε κι εμείς στα παιδιά που κοιμήθηκαν
κάτω απ' τα ματωμένα νύχια του περιστεριού
πάμε να δεις στην αυλή που μεγάλωσαν
Δυο παιδιά ερωτευμένα
δυο παιδιά του καημού
Δυο παιδιά ερωτευμένα
δυο παιδιά του καημού...

Ορέστη απ' το Βόλο
Μαρία απ' τη Σπάρτη
γυρεύω το γιο μου...
Ορέστη απ' το Βόλο
Μαρία απ' τη Σπάρτη
γυρεύω το γιο μου...

Μαρία απ' τη Σπάρτη
Ορέστη απ' το Βόλο
την κόρη μου θέλω...
Μαρία απ' τη Σπάρτη
Ορέστη απ' το Βόλο
την κόρη μου θέλω...

Δυο παιδιά ερωτευμένα
δυο παιδιά του καημού,

Δυο παιδιά ερωτευμένα
δυο παιδιά του καημού...

Ορέστη απ' το Βόλο...

ΣΚΗΝΗ 4^η " Ο Εφιάλτης μετά "

Παιδί 1 : Από τη μέρα που βρήκαμε αυτό το πακέτο, δεν μπορώ να κοιμηθώ. Νιώθω
λες και ξύπνησα από έναν εφιάλτη. Πολλές φορές είχα τον ίδιο. Δεν μπορώ να πω ότι
κοιμάμαι καλά πια. Αλλά τι να κάνω...να το ρίξω στα υπνωτικά και τα χάπια; Δεν έχει
νόημα, πάλι επιστρέφει.

Παιδί 2 : Κι εγώ το ίδιο. Δεν είναι ένας απλός εφιάλτης, είναι παραπάνω από αληθινό
αυτό που είδα και χθες και προχθές και την προηγούμενη νύχτα... Σαν ένα φίδι
τεραστίων διαστάσεων που αν τολμούσα να ανοίξω τα μάτια μου θα με καταβρόχθιζε.

Παιδί 3 : Αυτό το φίδι το ονομάζουμε δικτατορία. Και η Δικτατορία δαγκώνει
λυσσασμένη όσο κανένα άλλο φίδι. Από τη μία τα ανατριχιαστικά γεγονότα της εποχής
και από την άλλη οι επιπτώσεις τους στο χαρακτήρα μας : η φοβία, οι νευρώσεις, η
ηττοπάθεια. Με ποιον να τα μοιραστώ όλα αυτά;

Παιδί 4 : Όλα αυτά τα τραγούδια, οι φωτογραφίες, τα συνθήματα; Γιατί δεν τους
βάζουμε μια φωτιά, να κάνουμε ότι δεν υπήρξαν ποτέ; Τι θέλουμε και τα θυμόμαστε;
Κάποιος λόγος υπάρχει που έχουν ξεχαστεί όλα αυτά.

Παιδί 5 : Κανένας λόγος δεν υπάρχει για να ξεχαστούν όλα αυτά. Ξεχάστηκαν γιατί
πολλοί άνθρωποι που έζησαν από κοντά τα γεγονότα στο Πολυτεχνείο μεγάλωσαν και
άλλαξαν ιδανικά. Κυνήγησαν το χρήμα και ξέχασαν πώς είναι να είσαι ελεύθερος,
καθαρός.

Παιδί 1 : Άραγε κι εμείς έτσι θα γίνουμε όταν μεγαλώσουμε; Θα ξεχάσουμε ότι κάποτε
υπήρξαμε παιδιά που ήθελαν την ειρήνη στον κόσμο; Ή άνθρωποι που ήθελαν με τη βία
να εξουσιάζουν τους γύρω τους;

Παιδί 2 : Δεν ξέρεις ποτέ πώς τα φέρνει η ζωή. Αν είμαστε τυχεροί, θα ζήσουμε
μονάχα ειρηνικά χρόνια. Αλλά είναι τόσο απρόβλεπτη η ζωή μας...

Παιδί 3 : Τα ειρηνικά χρόνια έρχονται μόνο όταν κάποιος χάνουν την ηρεμία τους και θυσιάζονται για τους υπόλοιπους. Έτσι μόνο απολαμβάνουμε εμείς την ειρήνη.

Παιδί 4 : Εγώ θα ήθελα πάντως να γίνει αλήθεια. Κανείς να μην επιβάλλεται σε κανέναν. Είναι τόσο δύσκολο να γίνει αυτό ;

Παιδί 5 : Δεν είναι δύσκολο. Αλλά ίσως χρειάζεται κι αυτό λίγη παραπάνω φαντασία για να γίνει πραγματικότητα.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Imagine

Φαντάσου πως δεν υπάρχει παράδεισος
Είναι εύκολο αν προσπαθήσεις
Καμία κόλαση κάτω από μας
Πάνω από εμάς μόνο ουρανός
Φαντάσου όλους τους ανθρώπους
Να ζουν για το τώρα
Φαντάσου πως δεν υπάρχουν κράτη
Δεν είναι δύσκολο να το κάνεις
Τίποτα για το οποίο να σκοτώνεις ή να πεθαίνεις
Και καμία θρησκεία επίσης
Φαντάσου όλους τους ανθρώπους
Να ζουν τη ζωή ειρηνικά
Εσύ...Εσύ μπορείς να πεις πως είμαι ονειροπόλος
Αλλά δεν είμαι ο μοναδικός
Ελπίζω κάποια μέρα να μας συνοδέψεις
Και ο κόσμος θα γίνει ένα
Φαντάσου καμία ιδιοκτησία
Αναρωτιέμαι αν μπορείς
Καμία ανάγκη για απληστία ή πείνα
Η δική μας αδελφότητα ανθρώπων
Φαντάσου όλους τους ανθρώπους
Να μοιράζονται όλο τον κόσμο
Εσύ...
Εσύ μπορείς να πεις πως είμαι ονειροπόλος
Αλλά δεν είμαι ο μοναδικός
Ελπίζω κάποια μέρα να μας συνοδέψεις
Και ο κόσμος θα γίνει ένα

ΣΚΗΝΗ 5^η

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 1: Έτσι ο αγώνας του Πολυτεχνείου πέρασε από στόμα σε στόμα, γράφτηκε στα βιβλία της Ιστορίας, έγινε παραμύθι. Ένα παραμύθι ελευθερίας και αξιοπρέπειας. Ένα παραμύθι με δράκο που τρομάζει τα παιδιά. Μόνο που αυτό το παραμύθι λέει πως τον δράκο πρέπει να τον νικήσεις εσύ. Δεν υπάρχει ο καλός ιππότης.

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 2 : Δεν υπάρχει καλή νεράιδα. Γι' αυτό λοιπόν κάθε χρόνο αυτή τη μέρα, στα σχολεία της πατρίδας μας, στις μικρές γιορτές μας, τιμάμε τα παιδιά αυτά που πάλεψαν τότε. Γιατί δε θέλουμε να ξεχαστεί το παραμύθι του Πολυτεχνείου.

ΑΦΗΓΗΤΗΣ 3 : Δε θέλουμε να ξεχάσουμε! Δε θέλουμε να χαθεί στη λήθη η θυσία των παιδιών εκείνης της νύχτας, της 17^{ης} Νοέμβρη του 1973! Θέλουμε αυτή τη θυσία να τη φυλάξουμε, να την παραδώσουμε στους επόμενους. Για να ξέρουμε όλοι... Θέλουμε να θυμόμαστε!

"ΞΑΝΑ ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΑ"

Παιδί 1 : Τα μαζέψαμε όλα;

Παιδί 2 : Τα μαζέψαμε. Αλλά είσαι σίγουρος για αυτό που πάμε να κάνουμε;

Παιδί 3 : Ναι, πιο σίγουρος δε θα μπορούσα να είμαι. Δε βλέπεις γύρω σου; Θες να μας επιτεθούν; Να νομίζουν ότι ετοιμάζουμε καμιά επανάσταση και να βρούμε τον μπελά μας; Άλλωστε, δεν κάνουμε και τίποτα σπουδαίο.

Παιδί 4 : Αφού δεν κάνουμε τίποτα σπουδαίο, γιατί να πρέπει να κρύψουμε το πακέτο που βρήκαμε; Φοβάσαι;

Παιδί 5 : Ναι. Φοβάμαι τη βία. Ο καθένας εκεί έξω κοιτάει τη δουλειά του...

(ακούγεται από μακριά «Απόψε, Πεθαίνει, ο φα-σι-σμός»)

Παιδί 1 : Τι λένε, είναι με τα καλά τους; Ποιος φασισμός, στο 2012 ζούμε.

Παιδί 2 : Λένε ότι λέγανε κι αυτά τα παιδιά που διαβάσαμε, τα ξέχασες; Χρόνια θα θυμάμαι τα λόγια τους. Τώρα σωπάσαμε. Πού πήγαν οι αγώνες τους, μου λες; Ποτέ δεν περίμενα ότι η νιότη μας θα πήγαινε τόσο χαμένη.

Παιδί 3 : Πόση δίψα για φωνές! Θεέ μου, πόσο έχουμε συνηθίσει τέτοια δίψα, και δεν το ξέραμε. Πώς τόσο γρήγορα απ' το Ψωμί, την Παιδεία, πώς τόσο γρήγορα απ' την Ελευθερία φτάσαμε ως εδώ;

Παιδί 4 : Εμείς τα φέραμε έτσι, ξεχάσαμε όσα μας ένωναν στο παρελθόν, όσα ένωναν τους γονείς μας, όσα μας ελευθέρωσαν και γίναμε δούλοι κι εμείς στο χρήμα.

Παιδί 5 : Όλοι με μέσο δεν έπιαναν δουλειά; Κι ας αγωνίστηκαν στο Πολυτεχνείο. Κι άλλοι λάδωσαν και άνοιξαν επιχείρηση. Άλλοι μπλέχτηκαν με ναρκωτικά , ξόφλησαν νωρίς. Ο άλλος έμπλεξε με την πολιτική κι ας κόντεψε να πεθάνει τότε, κι ας έλεγε πως τη σιχαινόταν έχτισε πολυκατοικίες από τους μισθούς της Βουλής.

Παιδί 6: Κάποιες φορές σκέφτομαι να το βάλω στα πόδια. Κάποιος μέσα μου με γραπώνει απ' το λαιμό. «Εδώ θα κάτσεις. Πρώτα θ' αποφασίσεις για το φόβο σου, κι έπειτα θα φύγεις >> μου λέει. Και ξέρεις ποιος νομίζω πώς είναι αυτός; Η ιστορία που ξεθάψαμε.

Παιδί 7 : Πόσοι άνθρωποι μπορούμε να το βάλουμε στα πόδια; Είναι καιρός να δούμε το μέλλον. Η ιστορία δυστυχώς δεν έχει μνήμη, δεν έχει ηθική. Ζούμε σ' εποχές συλλογικής μοίρας. Τα μέσα επικοινωνίας... μας παραμυθιάζουν και βυθιζόμαστε στο σκοτάδι. Και ξέρετε γιατί; Γιατί ο εχθρός είν' εσωτερικός, υπήρχε μέσα μας από πάντα.

Παιδί 8 : Εμείς φταίμε για την κοινωνία μας. Και δεν παύω να φοβάμαι. Φοβάμαι τους ανθρώπους που εφτά χρόνια τότε έκαναν πως δεν είχαν πάρει χαμπάρι και ένα ωραίο πρωί βγήκαν στις πλατείες με σημαϊάκια κραυγάζοντας «Δώστε τη χούντα στο λαό».

Παιδί 9 : Φοβάμαι, φοβάμαι πολλούς ανθρώπους. Όσο πάει φοβάμαι ακόμα περισσότερο. Ίσως να είναι για καλό. Ίσως αυτός ο φόβος να μας κρατάει και ζωντανούς. Μπορεί να χρειαστεί να βγούμε πάλι στους δρόμους να πολεμήσουμε πάλι για κάποια χούντα.

Παιδιά : Αρκεί να παραμείνουμε άνθρωποι.

Παιδί 10 : Ε λοιπόν, δε θα το κρύψουμε αυτό το πακέτο. Η ιστορία δεν πρέπει ποτέ να καταχωνιάζεται. Θα το αφήσουμε εδώ. Κι όποιος θέλει θα του ρίχνει μια ματιά. Καιρός είναι να πάμε σπίτι μας καμιά ώρα...

ΣΚΗΝΗ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Στο εσωτερικό του ίδιου σπιτιού με τον πρόλογο, όπως και στην αρχή το παιδί στέκεται μπροστά από τους γονείς του όσο εκείνοι παρακολουθούν τηλεόραση.

Πατέρας : Τι εφιάλτη είδες παιδί μου;

Παιδί : Είδα ότι δεν είχα φωνή.

Μητέρα : Ε , όνειρο ήταν και πέρασε. Εσύ έχεις φωνή αγάπη μου.

Πατέρας : Έλα κάτσε μαζί μας.

Παιδί : Κρυώνω.

Μητέρα : Πιάσε μια κουβέρτα από εκεί κι έλα να σκεπαστούμε όλοι μαζί.

(το παιδί πιάνει μια μεγάλη σημαία και τυλίγονται μ' αυτήν) .

ΤΕΛΟΣ